

Vojenská politika

- ve střednědobém výhledu

Josef Kraus, Ph.D

Udržitelnost schopností ozbrojených sil ČR

- V důsledku škrtů se prohloubilo riziko, že **do roku 2020 nebude dosaženo množiny schopností** potřebných pro zajištění všech stávajících funkcí ozbrojených sil a naplnění souboru politicko-vojenských ambicí.
- Životnost systémů končí ve vlnách 2015 a 2020
 - (nadzvukové letectvo, letištní radiolokátory, raketové komplety 2K12 KUB, 120mm minomety, modernizace či nahrazení bojových vozidel pěchoty, dělostřelectva a ženijní techniky)

Ambice a schopnosti AČR

- Rozevírají se tím nůžky mezi ambicemi a schopnostmi
 - **Ambice** je žádoucí cílový stav a je rozložena v delším časovém období
 - Plánovaná plná operační schopnost OS v roce 2025 (reálné pouze za finanční stability a navýšení rozpočtu)
 - **Schopnosti** vyjadřují způsobilost OS efektivně působit v krizových situacích a válečných konfliktech. Jsou podmíněny dostatkem připraveného personálu, odpovídající organizační strukturou, kvalitou výzbroje a techniky...

Koncepce výstavby AČR 2025

- Schváleno 2015
- Pestrost hrozeb = AČR budována jako vyvážená, rovnoměrně rozvíjeny schopnosti všech jejich druhů vojsk
- Schopnost čelit konvenčnímu symetrickému protivníkovi, i asymetrickým hrozbám
- Zdrojový rámec – růst ekonomiky ČR o 2% HDP ročně a Smlouva koaličních stran o zajištění obrany ČR – růst na 1,4% HDP
- Personální zabezpečení - 24 000 vojáků z povolání, 3 600 občanských zaměstnanců a do 5 000 vojáků v aktivní záloze
- Hodnocení materiální stránky - na konci životního cyklu a je morálně a fyzicky zastaralá
- Dislokace útvarů – zůstává stejná

Koncepce výstavby AČR 2025 - síly

- Pozemní síly

- Mechanizované vojsko – udržení brigády, nahrazení starého BVP, modernizace či náhrada tanků
- Dělostřelectvo – koncentrace na dostřel 40 km a palebnou podporu
- Ženíjní vojsko – podpora a nasazení doma

- Vzdušné síly

- tvořeny taktickým, vrtulníkovým a dopravním letectvem, PVO a řízení a průzkum
- Taktické letectvo – obrana vzdušného prostoru ČR, podpora pozemních sil + air policing
- Vrtulníkové letectvo – podpora pozemních sil, bitevní vrtulníky nahrazeny víceúčelovými
- Dopravní letectvo – přeprava materiálu a osob na krátkou a střední vzdálenost, strategická přeprava v rámci mezinárodních programů

Koncepce výstavby AČR 2030 (2019)

- Update hrozeb
 - Nestabilita globálního bezpečnostního prostředí
 - Nárůst významu kybernetických hrozeb
 - Výrazné zkrácení varovací doby pro přípravu AČR
- Stabilní zdrojový rámec – 2 % HDP od 2024
- Požadované schopnosti: klasika + zajištění kyberbezpečnosti, zavedení dronů
- Důraz na udržení schopnosti a rozvoje taktické letectva

Koncepce výstavby AČR 2030 - SWOT

● Silné stránky

- Pevné ukotvení
- Zkušenosti z nasazení
- Speciální síly
- Ochrana ZHN
- Profesionalizace

● Slabé stránky

- Nedostatečná interoperabilita
- Nedokončená transformace
- Nenaplněnost personálem a materiálem
- Zhoršování věkové struktury
- Nedostatečné zálohy
- Stav nemovité infrastruktura

● Příležitosti

- Vymezení strategického směřování
- Příslib navýšení výdajů na obranu
- Odpovídající právní rámec (branná legislativa, řízení kariér...)
- Pozitivní vnímání AČR ze strany veřejnosti

● Hrozby

- Nepředvídatelnost bezpečnostního prostředí
- Nesoulad politického zadání a zdrojů
- Negativní demografický vývoj
- Nízká ochota populace participovat na obraně země

Koncepce výstavby AČR 2030 - personál

- Do roku 2030 chybí ve struktuře 3 000 vojáků z povolání
- Snaha neslevit z kvalitativních požadavků
- Ideální poměr uvnitř struktur 20 % důstojníci, 30 % praporčíci a 50 % poddůstojníci a mužstvo, z toho 13 % občanští zaměstnanci
 - Zatraktivnění zaměstnání
 - Zlepšení životních podmínek personálu
 - Systém řízení kariér

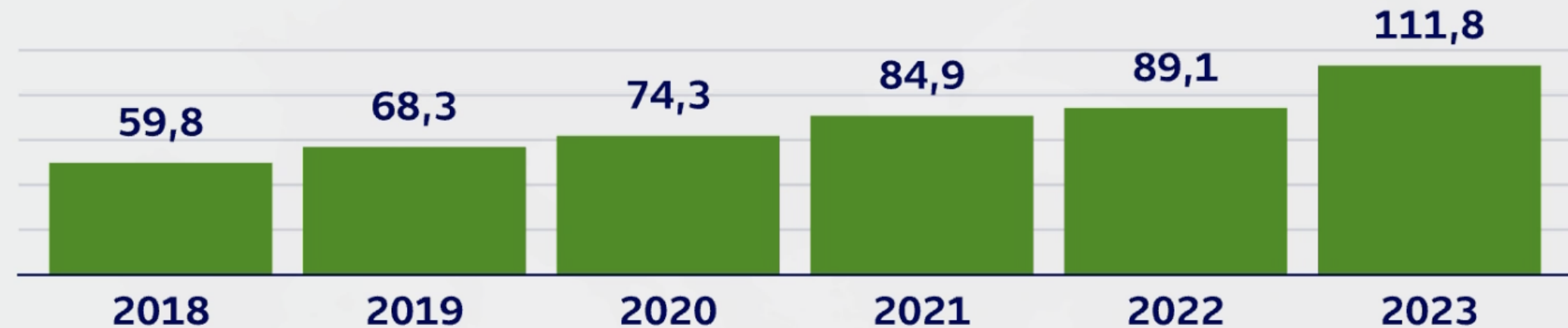
Koncepce výstavby AČR 2030 - personál

- VzP 26 928 (30 000)
- AZ 4 191 (10 000)

Kategorie/rok	2020	2025	2030
Požadované počty			
VzP	22 995	27 245	30 000
SZ	108	146	146
OZ*	3 799	4 260	4 389
AZ	3 650	5 700	10 000

Rozpočet Ministerstva obrany (v mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí

Ekvivalent 1,5 % HDP pro rok 2023

COVID situace a AČR #jsmearmada

Hrozby a rizika spojená s realizací Koncepce

- Pokles výkonu ekonomiky EU s dopady na ekonomiku ČR (ne 2 % růst)
- Nepředvídatelný zdrojový rámec a nedodržení politických slibů
- Akviziční proces neodpovídající potřebám AČR
- Pokles konkurenceschopnosti AČR na trhu práce
- Absence strategie rozvoje domácího obranného průmyslu
- Neočekávaná změna ve vývoji bezpečnostního prostředí

Ukrajinské „zemětřesení“

- Velká materiální, lidská, finanční a energetická podpora
 - Orientace na východní hrozbu (ukrajinizace AČR?)
 - Přeskupení sil
 - Rušení afrických misí
 - Důraz na Slovensko a Pobaltí
 - Revize plánu obrany ČR (poslední aktualizace 2011)
 - Vyprazdňování skladových zásob
 - Pomalá výroba a dodávky
 - Zvýšená poptávka na celosvětovém trhu – růst ceny, nedostatek

Ukrajinské „zemětřesení“

- Ekonomické problémy a drahá AČR
 - Vyšší náklady na provoz OS
 - Energie, pohonné hmoty
 - Inflace – mzdy, nákup zboží
 - Zvýšení výdajů a nákladů jde proti deklarované snaze šetřit
 - Malý růst / stagnace HDP
- Ruské informační a psychologické působení
 - Odolnost příslušníků AČR X úspěch ruské propagandy
- Zvýší se či sníží ochota veřejnosti financovat obranu?

Ukrajinské „zemětřesení“ - Lessons learned

- Rozvíření odborné i laické diskuze nad podobou, schopnostmi a účelem AČR
- Posílení pozice dělostřelectva a PVO
- Udržení schopnosti nadzvukového letectva
- Zvýšený zájem o bezpilotní prostředky u obrany i útoku
 - Dopad na velení a řízení?
 - Proměna taktiky rozmisťování, přesunu, pohybu...?
- Zvýšený důraz na menší, levnější a mobilnější zbraně?
- Školení, cvičení a příprava veřejnosti?

Otázky?

Příčiny privatizace bezpečnosti

- Konec studené války
 - mnoho vojáků na pracovním trhu
 - mocenské vakuum v zemích třetího světa
 - otevření trhu se zbraněmi a přetlak nabídky
- Profesionalizace řady západních armád
- Otevření trhu se zbraněmi
- Větší technická náročnost řízení a kontroly
- Globalizace a deregulace mezinárodního trhu
- Válka v Afghánistánu a Iráku

Žoldáctví a PMC

- Žoldáci jsou jednotlivci bojující kvůli finančnímu zisku v cizích válkách
 - žoldáctví je zakázáno mezinárodním právem
 - Na rozdíl od PMC - žoldáci dočasnými ad hoc vytvořenými skupinkami bojovníků, rekrutace nepřímými cestami (vyhnutí se právním postihům)
- PMC (Private Military Company)
 - Společnost, která kvůli zisku poskytuje služby, které dříve zastávaly národní vojska, včetně vojenského tréninku, zpravodajství, logistiky, útočného boje, stejně jako zabezpečení konfliktních zón.

Služby PMC

- Konzultace: vše od rad až po reformu a restrukturalizaci ozbrojených sil
- Výcvik: Jedna z hlavních aktivit PMC - *Executive Outcomes* (Sierra Leone), *Vinnel* a *Booz Allen & Hamilton* (Saúdská národní garda)
- Logistika: *Kellogg* zajišťuje americké armádě vše od zásobení kasáren materiálem či potravinami přes doručování pošty, čištění vody až po repatriaci těl.
- Údržba bojové techniky: samotní výrobci (*Lockheed Martin*, *Boeing*) i PMC. Soukromý sektor se stará o 28 % všech zbraňových systémů US Army
- Zpravodajství, rekognoskace, dozor a monitorování: *Diligence* zpravodajská data a analýzy, *Titan* (zpravodajci, vyjednaváči či tlumočníci)

PSC

- PSC (Private Security Company): Registrované civilní společnosti specializující se na domácí i zahraniční zakázky v poskytování služeb týkajících se ochrany osobního, humanitárního či firemního majetku v rámci zákonů domácí země.
- Dempsey (2011):
 - *Osoby samostatně výdělečné a soukromě financované podnikatelské subjekty a organizace, které poskytují s bezpečností související služby za úplatek pro jednotlivce či subjekty, které je zaměstnávají, anebo pro sebe, v zájmu ochrany osob, soukromého vlastnictví nebo zájmů před různým nebezpečím.*

Výhody privatizace bezpečnosti

- Finanční úspora (?)
- Efektivita oproti klasickým armádám a bezpečnostním službám – malá byrokracie, velká flexibilita
- Státy neriskují životy svých vojáků
- Budoucnost u mírových misí, kam OSN nechce vysílat své vlastní vojáky
- Nějaké další?

Nevýhody privatizace bezpečnosti

- PMC přetahují státu kvalitní personál
- Oslabování role státu
- Závislost slabých států (ovšem i USA) na kontraktoru, jakmile přestanou platit, odejde
- Obava z možného prodlužování konfliktu, aby jejich kontrakty byly prodlužovány
- Využívání PMC na „špinavou práci“
- Menší kontrola nad jejich činností v porovnání s armádou (?)

Všechno jasné?

